

Nozares kvalifikāciju struktūru dokumentu pilnveide

Eiropas Sociālā fonda aktivitātes „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” projekta ietvaros (vienošanās Nr. 2010/0274/1DP/1.2.1.1.1/10/IPIA/VIAA/001) 2012.gadā tika veikta 14 nozaru izpēte, kā rezultātā katrai nozarei tika izstrādāti divi dokumenti – nozares apraksts un nozares kvalifikācijas struktūra. Nozares kvalifikāciju struktūras dokuments sastāv no:

1. nozares kvalifikāciju līmeņu kartes;
2. nozares profesiju raksturojuma;
3. nozares pamatprofesiju aprakstiem;
4. nozares saistīto profesiju kartes.

"Profesionālās izglītības likumā" ir veikti grozījumi, kuri stājās spēkā 2015.gada 15.maijā, un kā 22.pants nosaka, ka par profesionālās izglītības saturu reglamentējošo pamatdokumentu tiek definēts arī nozares kvalifikāciju struktūras apraksts, kuru izstrādā un aktualizē Ministru kabineta noteikta institūcija, saskaņojot ar nozares ekspertu padomi. Savukārt 24.²pants nosaka, ka Nozares kvalifikāciju struktūra ir nozares profesiju vispārīgs raksturojums, kā arī nozares profesijās ietilpstošo specializāciju un saistīto profesiju pārskats, kurā norādīti profesionālās kvalifikācijas līmeņi profesijām un specializācijām. Tāpēc nepieciešams iepriekš izstrādātos dokumentus caurskatīt un aktualizēt atbilstoši Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūrai (LKI). Sadarbībā ar Nozares ekspertu padomēm ir uzsākta diskusija par:

1. 8 profesionālās kvalifikācijas līmeņu ieviešanu, tas ir, to pielīdzināšanu līdz šim lietotajiem 5 profesionālās kvalifikācijas līmeņiem;
2. jaunas sadaļas izveidošanu Nozares kvalifikācijas struktūras dokumentā „Nozares kvalifikācijas līmeņu apraksti”, lai visas nozares šķērsgriezumā prasības sasniedzamajiem rezultātiem (zināšanām, prasmēm un kompetencēm) atšķirīgām profesionālajām kvalifikācijām viena kvalifikācijas līmeņa ietvaros būtu vienotas;
3. nozaru kvalifikācijas līmeņu kartes aktualizēšanu;
4. nozares profesiju raksturojumu aktualizēšanu, norādot, kurām izglītības iestādēm 2015.gadā ir akreditētas konkrētās nozares profesionālās izglītības programmas (visu iespējamo veidu un pakāpju – arodizglītības, vidējās profesionālās izglītības, profesionālās tālākizglītības, 1.līmeņa augstākās, profesionālās augstākās utt.);
5. nozares pamatprofesiju aprakstu aktualizēšanu un pilnveidošanu, pielietojot jaunas formas un satura veidlapu, īpaši pievēršot uzmanību sadaļai „Profesijas būtības apraksts” un „Profesijas īpašās prasības un reglamentācija”, balstot tur rakstīto informāciju izstrādātajos Profesiju standartos (arī pēc 2012.gada izstrādāto) un diskusijās ar nozares pārstāvjiem teikto;
6. nozares saistīto profesiju kartes aktualizēšanu un pilnveidošanu – īpaši 1.- 3. profesionālās kvalifikācijas līmenī (2.-4.EKI/LKI līmenī), saskaņojot visas izmaiņas ar Nozares ekspertu padomi.

Katras nozares izpētē nozares eksperti, uzņēmumi un darba devēji definē savu viedokli par nozares vajadzībām attiecībā uz speciālistiem, kādi būtu nepieciešami nozares darba tirgum, tas ir, kādu profesionālo kvalifikāciju speciālistus izglītības sistēmai būtu jāsaņem. Turpmāko diskusiju temats varētu būt – kā panākt, lai profesionālās izglītības iestādes izglītotu atbilstoši nozaru vajadzībām un redzējumam.